

Tuần 29 (04/04-01/04/2022)

**BÀI 18: CÁC CUỘC ĐẤU TRANH
GIÀNH ĐỘC LẬP DÂN TỘC TRƯỚC THẾ KỈ X (3 tiết)**

I. MỤC TIÊU:

1. Mức độ, yêu cầu cần đạt

Thông qua bài học, HS nắm được: Những cuộc khởi nghĩa tiêu biểu trong công cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc của nhân dân ta trước thế kỉ X.

2. Năng lực

- Năng lực chung:

+ Năng lực giao tiếp, hợp tác: Trao đổi, thảo luận để thực hiện các nhiệm vụ học tập.

+ Năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo: Sử dụng các kiến thức đã học ứng dụng vào thực tế, tìm tòi, phát hiện giải quyết các nhiệm vụ trong cuộc sống.

- Năng lực riêng:

+ Giải thích được nguyên nhân của các cuộc khởi nghĩa.

+ Trình bày được những diễn biến chính của các cuộc khởi nghĩa tiêu biểu.

+ Nêu được kết quả và ý nghĩa của các cuộc khởi nghĩa tiêu biểu.

+ Lập được biểu đồ, sơ đồ về các cuộc khởi nghĩa tiêu biểu.

3. Phẩm chất

Bồi dưỡng lòng yêu nước, tự hào dân tộc và ý chí căm thù giặc ngoại xâm.

II. Kiến Thức cơ bản

III. Khởi nghĩa Lý Bí và nước Vạn Xuân (năm 542-602)

+ Lý Bí xuất thân trong một gia đình hào trưởng ở Phò Yên, Thái Nguyên ngày nay. Một thời, ông có ra làm việc với chính quyền đô hộ, nhận một chức quan nhỏ: giám quận (kiểm soát quân sự) ở Cửu Đức, Đức Châu (Đức Thọ, Hà Tĩnh).

+ Yêu nước, thương dân, bất bình với bè lũ đô hộ, ông sớm bỏ quan, về quê ở Thái Bình. Lý Bí đã liên kết với hào kiệt các châu thuộc miền đất Giao Châu nước ta, nổi dậy chống Lương. Theo sử cũ Việt Nam, thủ lĩnh Chu Diên (vùng Đan Hoài nay thuộc ngoại thành Hà Nội) là Triệu Túc và con là Triệu Quang Phục, phục tày đức Lý Bí đã đem quân theo.

IV. Khởi nghĩa Mai Thúc Loan (năm 713-722)

- GV giới thiệu về Mai Thúc Loan: Mai Thúc Loan quê gốc ở làng Mai Phụ (Hà Tĩnh) nhưng lại sinh trưởng ở Nam Đàn, Nghệ An. Lớn lên trong gia đình nghèo khó, Mai Thúc Loan phải làm nghề kiếm củi, đi phu, quanh năm phải phục

dịch cho chính quyền đô hộ nhà Đường. Ông có làn da ngăm đen nên sau này người ta còn gọi là Mai Hắc Đế.

Ý nghĩa, sức sống của khởi nghĩa Mai Thúc Loan đối với đời sống văn hoá - nghệ thuật nói riêng và lịch sử dân tộc nói chung. Ví dụ: Năm 2015, vở cải lương Mai Hắc Đế đã được dàn dựng và công chiếu nhằm tái hiện về cuộc đời của Mai Thúc Loan và cuộc khởi nghĩa Hoan Châu với những thông điệp ý nghĩa gắn với chủ quyền dân tộc. Những cuộc hội thảo khoa học cấp quốc gia đã được tổ chức như những thông điệp khẳng định ý nghĩa to lớn của cuộc khởi nghĩa.

V. Khởi nghĩa Phùng Hưng

- GV giới thiệu về nhân vật Phùng Hưng: Phùng Hưng là con nhà hào phú, sức khoẻ phi thường, có thể vật trâu, đánh hổ. Hiện nay, về quê hương của Phùng Hưng ở Đường Lâm vẫn còn có ý kiến chưa thống nhất. Đa số ý kiến vẫn mặc định Đường Lâm thuộc Sơn Tây ngày nay

III. Bài ghi:

III. Khởi nghĩa Lý Bí và nước Vạn Xuân (năm 542-602)

Diễn biến cuộc khởi nghĩa Lý Bí:

+ Mùa xuân năm 542, Lý Bí lãnh đạo nhân dân khởi nghĩa, đánh đuổi Tiêu Tư, chiếm giữ thành Long Biên (Bắc Ninh), làm chủ Giao Châu. Nhà Lương đã hai lần huy động quân sang đàn áp nhưng đều thất bại nặng nề.

+ Mùa xuân năm 544, khởi nghĩa thắng lợi. Lý Bí lên ngôi vua, hiệu là Lý Nam Đế. Ông đặt tên nước là Vạn Xuân, đóng đô ở vùng cửa sông Tô Lịch (Hà Nội), cho xây điện Vạn Thọ và chùa Khai Quốc, cho đúc tiền riêng.

+ Tháng 5 - 545, Nhà Lương cử quân xâm lược Vạn Xuân. Lý Nam Đế trao quyền chỉ huy kháng chiến cho Triệu Quang Phục, một vị tướng trẻ tài ba. Triệu Quang Phục đưa quân về đầm Dạ Trạch (Khoái Châu, Hưng Yên), xây dựng căn cứ và tiếp tục lãnh đạo nhân dân kháng chiến.

+ Năm 550, sau khi đánh bại quân Lương, Triệu Quang Phục xưng vương (Triệu Việt Vương).

+ Năm 602, nhà Tùy đem quân xâm lược, nước Vạn Xuân sụp đổ.

IV. Khởi nghĩa Mai Thúc Loan (năm 713-722)

- Những nét chính của khởi nghĩa Mai Thúc Loan:

+ Dưới ách thống trị tàn bạo của nhà Đường, năm 713, nhân dân Hoan Châu (Nghệ An, Hà Tĩnh) vùng lên khởi nghĩa dưới sự lãnh đạo của Mai Thúc Loan.

+ Từ Hoan Châu, khởi nghĩa lan rộng ra khắp các châu, huyện.

+ Mai Thúc Loạn chọn vùng Sa Nam (Nam Đàn, Nghệ An) để xây thành Vạn An. Ông xưng đế, nhân dân thường gọi là Mai Hắc Đế.

+ Từ thành Vạn An, nghĩa quân tiến ra Bắc, đánh chiếm thành Tống Bình (Hà Nội ngày nay).

+ Năm 722, nhà Đường phái 10 vạn quân sang đàn áp, khởi nghĩa bị dập tắt.

+ Khởi nghĩa Mai Thúc Loạn đã giành và giữ chính quyền độc lập trong gần 10 năm (713 - 722).

V. Khởi nghĩa Phùng Hưng

Những diễn biến chính của cuộc khởi nghĩa Phùng Hưng:

+ Khoảng cuối thế kỉ VIII, ở làng Đường Lâm (Sơn Tây, Hà Nội), Phùng Hưng đã hợp quân khởi nghĩa và nhanh chóng làm chủ vùng Đường Lâm.

+ Được nhân dân các vùng xung quanh hưởng ứng, Phùng Hưng chiếm được thành Tống Bình, tổ chức việc cai trị.

+ Khi Phùng Hưng qua đời, con trai ông là Phùng An lên nối nghiệp cha. Sau đó, nhà Đường đem quân sang đàn áp, dập tắt cuộc khởi nghĩa.

III. Dặn Dò

- Học bài ,chép bài vào vở.

- Đọc bài 20

Tuần 30 (4/04-01/04/2022)

Bài 21: THỰC HÀNH TÌM HIỂU MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN QUA TÀI LIỆU VÀ THAM QUAN ĐỊA PHƯƠNG

A. MỤC TIÊU :

1. Kiến thức:

- Biết cách tìm hiểu môi trường tự nhiên qua tài liệu tham khảo và tham quan tại địa phương.

- Biết cách áp dụng kiến thức đã học để tìm hiểu về một vấn đề cụ thể của địa phương.

2. Năng lực

- Giúp HS trải nghiệm thực tế, độc lập; tư duy tổng hợp, phân tích, đánh giá vấn đề.

- Chủ động, tích cực thực hiện nhiệm vụ được giao và hỗ trợ các bạn trong nhóm.

Giao tiếp và trao đổi, bàn bạc, hợp tác với các bạn trong nhóm để thực hiện các nhiệm vụ học tập.

- Sử dụng các kiến thức đã học ứng dụng vào thực tế, tìm tòi, phát hiện giải quyết các nhiệm vụ trong cuộc sống.

3. Phẩm chất

- Yêu thiên nhiên, yêu quê hương đất nước.

- Có ý thức trách nhiệm và hành động cụ thể để bảo vệ tự nhiên nơi mà sinh sống.

B. KIẾN THỨC CƠ BẢN

I. Trước khi tham quan

HS quan sát sơ đồ các bước tiến hành trải nghiệm tham quan môi trường tự nhiên:

- GV yêu cầu HS làm việc theo cặp, trả lời câu hỏi: Theo em bước nào cần quan tâm nhất? Vì sao?

- GV hướng dẫn HS các bước trước khi tham quan:

+ Bước 1: Xây dựng ý tưởng.

+ Bước 2: Lựa chọn chủ đề tham quan.

+ Bước 3: Lập kế hoạch các nhiệm vụ tham quan: Xác định những công việc cần làm, thời gian dự kiến, vật liệu, phương pháp tiến hành, phân công nhóm trưởng,...

II. Trong khi tham quan

GV hướng dẫn HS các bước cần thực hiện trong khi tham quan:

- + Bước 1: Thu thập thông tin.
- + Bước 2: Thực hiện tham quan.
- + Bước 3: Thảo luận với các thành viên khác.
- + Bước 4: Tham khảo sự hướng dẫn của giáo viên

III. Sau khi tham quan

- GV hướng dẫn HS các bước cần thực hiện sau khi tham quan:

- + Bước 1: Tổng hợp các tài liệu
- + Bước 2: Viết báo cáo tham quan.
- + Bước 3: Trình bày báo cáo tham quan
- + Bước 4: Mô tả lại quá trình tham quan.

- GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi: Em hãy nêu một số nội dung cần thu thập thông tin trong khi tham quan tại địa phương?

C. BÀI GHI

I. Trước khi tham quan

- Trong khi tham quan là bước quan trọng nhất. Vì toàn bộ nội dung tham quan, tìm hiểu thông tin về địa phương nằm ở bước này.

II. Trong khi tham quan

Một số nội dung cần thu thập thông tin trong khi tham quan tại địa phương:

- Địa hình: đặc điểm chung, các dạng địa hình chính, mối quan hệ giữa địa hình với các dạng tự nhiên khác (khí hậu, sông ngòi, đất trồng, sinh vật).

- Khí hậu: đặc điểm chung, các nét đặc trưng của khí hậu (nhiệt độ, lượng mưa, gió, độ ẩm,...), mối quan hệ giữa khí hậu với các dạng tự nhiên khác (địa hình, sông ngòi, đất trồng, sinh vật).

- Sông ngòi: đặc điểm chung, mạng lưới sông ngòi, mối quan hệ giữa sông ngòi với các dạng tự nhiên khác (địa hình, khí hậu)

- Đất: đặc điểm chung, phân bố đất ở địa phương, mối quan hệ giữa đất với các dạng tự nhiên khác (địa hình, khí hậu, sông ngòi).

- Sinh vật: hiện trạng thảm thực vật tự nhiên, các loài động vật, mối quan hệ giữa sinh vật với các dạng tự nhiên khác (khí hậu, đất,..)

III. Sau khi tham quan

- + Bước 1: Tổng hợp các tài liệu
- + Bước 2: Viết báo cáo tham quan.
- + Bước 3: Trình bày báo cáo tham quan
- + Bước 4: Mô tả lại quá trình tham quan.

D. Dặn dò:

- Ghi bài vào tập.
- Sưu tầm các thông tin về một vườn quốc gia mà em biết để chứng minh sự đa dạng của động thực vật và thực vật?
- Nghiên cứu bài 22 Dân số và phân bố dân cư